

สรุปสาระของ แนวทางการจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในแต่ละชั้นปีศึกษา

จากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งประกอบด้วย หลักพอประมาณ มีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว โดยใช้คุณธรรมกำกับความรู้ เพื่อนำไปสู่ความสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการได้ ร่วมกับคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง จัดทำชุดหนังสือ “หลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง” จำนวน ๖ เล่ม ในรูปแบบ e-book ภายในบรรจุเนื้อหาของหลักคิดและตัวอย่างการปฏิบัติ พร้อมทั้ง แนวทางการจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในทุกสาระวิชา โดยมีรายละเอียดของหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ดังนี้

๑. ช่วงชั้นที่ ๑ (ระดับประถมศึกษาปีที่ ๑-๓) มุ่งให้ผู้เรียนฝึกใช้ชีวิตพอเพียงในระดับตนเอง และครอบครัว โดยเน้นการ รู้จักช่วยเหลือตนเอง และครอบครัว รู้จักการออม และรู้จักการแบ่งปันสิ่งของที่มีอยู่ให้กับผู้อื่น ประกอบด้วยตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

๑.๑ หน่วยการเรียนรู้ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ :

หัวข้อ “ปฏิบัติตนดี มีความพอเพียง” มีตัวอย่างประกอบด้วย

- เรื่อง การทำความสะอาดร่างกาย
- เรื่อง การใช้สิ่งของที่มีอย่างประหยัดและคุ้มค่า
- เรื่อง เงินทองของมีค่า
- เรื่อง การแบ่งปันต่อผู้อื่น

หน่วยการเรียนรู้บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- เรื่อง เพื่อนร้าย เพื่อนรัก / กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา
- เรื่อง การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ / กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์

๑.๒ หน่วยการเรียนรู้ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ :

หัวข้อ “ชีวิตสดใส พอใจพอเพียง” มีตัวอย่างประกอบด้วย

- เรื่อง บ้านที่น่าอยู่
- เรื่อง จิตสำนึก
- เรื่อง ซื่อดีมีสุข
- เรื่อง จิตสาธารณะ

หน่วยการเรียนรู้บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- เรื่อง การใช้เงิน / กลุ่มสาระคณิตศาสตร์
- เรื่อง สิ่งแวดล้อมกับชีวิต / กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์

๑.๓ หน่วยการเรียนรู้ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ :

หัวข้อ “ภูมิใจในตนและชุมชนของเรา” มีตัวอย่างประกอบด้วย

- เรื่อง บทบาทหน้าที่ต่อชุมชนในด้านสิ่งแวดล้อม
- เรื่อง รักษาสถาธรรณสมบัติ
- เรื่อง ใช้จ่ายอย่างมีความสุข
- เรื่อง กินอยู่รู้ค่า

หน่วยการเรียนรู้บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- เรื่อง ชิงกีร์รา ข้าก็แรง / กลุ่มสาระภาษาไทย

๒. ช่วงชั้นที่ ๒ (ระดับประถมศึกษาปีที่ ๔ -๖) มุ่งให้ผู้เรียน ฝึกใช้ชีวิตพอเพียงในระดับครอบครัว/โรงเรียนและชุมชนใกล้ตัว โดยเน้น ให้ผู้เรียน รู้จัก สภาทรายรับรายจ่ายของครอบครัว มีส่วนร่วมในการ ชำร่วยการอย่างค้ำค่า และ อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน ประกอบด้วยตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

๒.๑ หน่วยการเรียนรู้ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ :

หัวข้อ “ชีวิตมีคุณค่า พึ่งพาเศรษฐกิจพอเพียง” มีตัวอย่างประกอบด้วย

- เรื่อง ดำเนินชีวิตตามรอยพ่อพาครอบครัวอยู่สบาย
- เรื่อง ทรัพยากรมีคุณค่าใช้รักษาอย่างพอเพียง
- เรื่อง รับ-จ่ายอย่างรู้ค่าพาชีวิตให้พอเพียง
- เรื่อง ภูมิปัญญาที่มีคุณค่ารักษาและยกย่อง

หน่วยการเรียนรู้บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- เรื่อง อยู่อย่างพอ พออยู่ พอกิน พอเพียง เลี้ยงชีวิตเป็นสุข / กลุ่มสาระการงานอาชีพ และเทคโนโลยี

๒.๒ หน่วยการเรียนรู้ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ :

หัวข้อ “ชีวิตที่พอเพียง ไม่เสี่ยงความยากจน” มีตัวอย่างประกอบด้วย

- เรื่อง ปฏิบัติตนตามพ่อสอน แนนอนไม่ยากจน
- เรื่อง ใช้ทรัพยากรอย่างค้ำค่า รักษาสิ่งแวดล้อมให้สมดุล
- เรื่อง ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ไม่เสี่ยงความยากจน
- เรื่อง ชีวิตมีคุณค่า ภูมิปัญญาของชุมชน

หน่วยการเรียนรู้บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- เรื่อง ตลาดนัด เศรษฐกิจพอเพียง / กลุ่มสาระสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม

๒.๓ หน่วยการเรียนรู้ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ :

หัวข้อ “วิถีชีวิตไทย ภูมิใจเศรษฐกิจพอเพียง” มีตัวอย่างประกอบด้วย

- เรื่อง องค์กรในชุมชน รวมพลังพอเพียง
- เรื่อง ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม พร้อมใจอนุรักษ์
- เรื่อง ใช้จ่ายของตนเองและครอบครัวอย่างพอเพียง
- เรื่อง องค์ความรู้ของภูมิปัญญาที่มีคุณค่าพอเพียง

หน่วยการเรียนรู้บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- เรื่อง ผลิตภัณฑ์ปลอดภัย / กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

๓. ช่วงชั้นที่ ๓ (ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓) มุ่งให้ผู้เรียนฝึกใช้ชีวิตพอเพียงในระดับชุมชน และท้องถิ่น โดยเน้นให้ผู้เรียนสำรวจ วิเคราะห์ปัญหา และแนวทางการแก้ไขของชุมชน ด้าน สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม หรือวัฒนธรรม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วยตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

๓.๑ หน่วยการเรียนรู้ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑:

หัวข้อ “ตามรอยพ่อต่ออายุทรัพยากร” มีตัวอย่างประกอบด้วย

- เรื่อง การจัดการทรัพยากรด้วยเศรษฐกิจพอเพียง

หน่วยการเรียนรู้บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- เรื่อง บ้านคือวิมานของเรา / กลุ่มสาระภาษาไทย
- เรื่อง บ้านในฝัน / กลุ่มสาระศิลปศึกษา
- เรื่อง การจัดตกแต่งบ้านและบริเวณบ้าน /
กลุ่มสาระการงานอาชีพ และเทคโนโลยี

๓.๒ หน่วยการเรียนรู้ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒:

หัวข้อ “รอบรั้วบ้านเรา” มีตัวอย่างประกอบด้วย

- เรื่อง รอบรั้วบ้านเรา

หน่วยการเรียนรู้บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- เรื่อง คำประพันธ์เพื่อชีวิต / กลุ่มสาระภาษาไทย
- เรื่อง การปลูกผักสวนครัวในกระถาง /
กลุ่มสาระการงานอาชีพ และเทคโนโลยี

๓.๓ หน่วยการเรียนรู้ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓:

หัวข้อ “ชุมชนพัฒนาด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มีตัวอย่างประกอบด้วย

- เรื่อง โครงการร่วมพัฒนาชุมชนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หน่วยการเรียนรู้บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- เรื่อง ชีวิตสดใสในชุมชนน่าอยู่ / กลุ่มสาระภาษาไทย
- เรื่อง การปฏิบัติงานทำแชมพูสมุนไพร /
กลุ่มสาระการงานอาชีพ และเทคโนโลยี

๔. ช่วงชั้นที่ ๔ (ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖) มุ่งให้ผู้เรียนฝึกใช้ชีวิตพอเพียงในระดับสังคมและประเทศชาติ โดยเน้นให้ผู้เรียนตระหนักในความสำคัญ และวิเคราะห์การบริหารจัดการองค์กร วิสาหกิจชุมชน การพัฒนาประเทศภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วยตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

๔.๑ หน่วยการเรียนรู้ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔:

หัวข้อ “เศรษฐกิจพอเพียงกับชุมชน” มีตัวอย่างประกอบด้วย

- เรื่อง การพัฒนาชุมชนด้วยเศรษฐกิจพอเพียง

หน่วยการเรียนรู้บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- เรื่อง การประดิษฐ์กระทงใบตอง / กลุ่มสาระการงานอาชีพ และเทคโนโลยี

๔.๒ หน่วยการเรียนรู้ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕:

หัวข้อ “การพัฒนาประเทศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

มีตัวอย่างประกอบด้วย

หน่วยการเรียนรู้บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- เรื่อง ลิขิตเรียงความ งดงามด้วยเศรษฐกิจพอเพียง / กลุ่มสาระภาษาไทย

- เรื่อง การเขียนเรียงความ / กลุ่มสาระภาษาไทย

๔.๓ หน่วยการเรียนรู้ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖:

หัวข้อ “เศรษฐกิจพอเพียงกับยุคโลกาภิวัตน์” มีตัวอย่างประกอบด้วย

- เรื่อง การพัฒนาประเทศในยุคโลกาภิวัตน์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หน่วยการเรียนรู้บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงกับยุคโลกาภิวัตน์ / กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์

- เรื่อง สิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อม / กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์

๕. การศึกษานอกโรงเรียน (กศน.) มีตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งเป็นหมวดต่าง ๆ ดังนี้

๕.๑ ตัวอย่างหมวดวิชา พัฒนาสังคมและชุมชน แบ่งเป็น

- (๑) ระดับชั้นประถมศึกษา หัวข้อ “เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิต”
มีแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย
  - เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อชีวิต
  - เรื่อง การทำบัญชีครัวเรือน
  - เรื่อง ตามรอยพ่อหลวง เพื่อชีวิตเป็นสุข
  - เรื่อง ลด ละ เลิก อบายมุขเพื่อชีวิตเป็นสุขและพอเพียง
- (๒) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หัวข้อ “เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิต”
มีแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย
  - เรื่อง พอเพียงเพื่อยั่งยืน
  - เรื่อง สังคมเปลี่ยน ฉันปรับอย่างไรพอเพียง
  - เรื่อง สูโลกกว้าง ตามแนวทางความพอเพียง
- (๓) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หัวข้อ “เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิต”
มีแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย
  - เรื่อง ตัวของเรา (การรวบรวมปัญหาและการวิเคราะห์เพื่อวางแผนพัฒนาตนเอง)
  - เรื่อง อนาคตของเรา (การวางแผนพัฒนาตนเอง)

๕.๒ ตัวอย่างหมวดวิชา พัฒนาอาชีพ แบ่งเป็น

- (๑) ระดับชั้นประถมศึกษา หัวข้อ “การวางแผนชีวิตโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง”
มีแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย
  - เรื่อง การวางแผนชีวิตโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง
- (๒) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
หัวข้อ “การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง” และ “การวางแผนเข้าสู่อาชีพ โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง” มีแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย
  - เรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง
  - เรื่อง การวางแผนเข้าสู่อาชีพ โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง
  - เรื่อง ประโยชน์และความสำคัญของการประกอบอาชีพ
  - เรื่อง การตัดสินใจเลือกอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

- (๓) **ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย**
หัวข้อ “เกษตรธรรมชาติ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง”
มีแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย
  - การเพาะปลูกพืชผักโดยวิธีเกษตรธรรมชาติตามหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียง

๕.๓ ตัวอย่างหมวดวิชา ภาษาไทย แบ่งเป็น

- (๑) **ระดับชั้นประถมศึกษา**
หัวข้อ “ดูพ่อทำ ฟังคำพ่อสอน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มีแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย
  - การฟัง การดู การพูด
- (๒) **ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น** หัวข้อ “การใช้เนื้อหาจากแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการอ่านจับใจความ”
มีแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย
  - อ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- (๓) **ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย** หัวข้อ “สำนวนสุภาษิต เศรษฐกิจพอเพียง”
มีแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย
  - สำนวนสุภาษิต เศรษฐกิจพอเพียง

๖. **ระดับอาชีวศึกษา (ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ)** มีตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งเป็นหมวดต่างๆ ดังนี้

- (๑) ตัวอย่างหมวดการเรียนรู้วิชา วัฒนธรรมวิถีไทย ประกอบด้วย
  - เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน
  - เรื่อง หลักธรรมนำเศรษฐกิจพอเพียง
- (๒) ตัวอย่างหมวดการเรียนรู้วิชา การเกษตรแบบผสมผสาน ประกอบด้วย
  - เรื่อง การผลิตและใช้สารชีวภาพในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ
- (๓) ตัวอย่างหมวดการเรียนรู้วิชา ธุรกิจทั่วไป ประกอบด้วย
  - จรรยาบรรณของนักธุรกิจ
- (๔) ตัวอย่างหมวดการเรียนรู้วิชา เศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย
  - ความเป็นมาและความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง
  - ความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

*****